

Holland innoveert door James Bond

door **ARNOUD BOER**

AMSTERDAM - Slimmer werken is belangrijker voor innovatie binnen Nederlandse bedrijven dan zoveel mogelijk mannen in witte jassen in een laboratorium zetten. Dat stelt hoogleraar strategisch management en ondernemingsbeleid Henk Volberda van de Rotterdam School of Management van de Erasmus Universiteit Rotterdam. Hij vindt verder de hokjesgeest van de Nederlandse manager „dodelijk voor innovatie”. Inspiratie voor nieuwe ideeën kun je namelijk ook „halen uit James Bond”. Volberda is bevreesd voor de gevolgen van de crisis. „De toenemende vlucht van kenniswerk uit Nederland kan desastreuze gevolgen hebben voor de economie.”

Innovatie is meer dan investeren in onderzoek en technologie, volgens Henk Volberda. „Vroeger dachten we dat het genoeg was om veel mannen in witte jassen in een laboratorium samen te laten nadenken. Dat is achterhaald”, vertelt de hoogleraar. „Kijk bijvoorbeeld naar Philips. Producten zoals de dvd en senseo ontstonden pas toen er teams kwamen met verstand van meer dan alleen techniek.”

De hokjesgeest moeten we afschudden van Volberda. Het succesvol op de markt brengen van nieuwe producten en diensten wordt volgens de hoogleraar vooral bepaald door „de manier waarop bedrijven geleid worden en georganiseerd zijn”. Dit is een van de lessen uit zijn boek 'Innovatie 3.0', dat maandag uitkomt.

Een informelere manier van managen komt ook van pas, zoals bij Nederlands bedrijf Strukton Civiel. „In Zuid-Korea hebben ze een tunnel sneller en goedkoper aangelegd met een minidrukbootje. Een medewerker kwam op dat idee via een James Bondfilm.” Managers zeggen vaak dat zo iets „helemaal niet kan”, denkt Volberda. „Zij voerden het idee gewoon succesvol uit.”

Zowel multinationals als het mkb moeten de hand in eigen boezem steken, vindt hij. „Ze zouden een voorbeeld moeten nemen aan DSM in Delft. Ze maken daar nog penicilline, terwijl 85% van de wereldwijde productie in China plaatsvindt. Het bedrijf wilde eigenlijk acht jaar geleden de productie in Delft opheffen.” In plaats van op de korte termijn denken, zijn ze gaan innoveren met biotechnologie. „Ze

• **Bond heeft telkens innovatieve snuffjes.**

startten met zelfsturende teams, schrapten managementlagen en verbeterden het productieproces. Het gevolg was eerst grote chaos. Na vallen en opstaan steeg de productiviteit echter met 12%.”

De meeste bedrijven verplaatsen liever hun productie. De crisis pakt daarbij nog extra negatief uit. Volberda: „Nederland was al koploper in het verplaatsen van innovatie en kennis naar lagelonenlanden.” Door de crisis komt de verplaatsing van activiteiten in een versnelling, stelt hij. „Bij Philips gaat steeds meer onderzoek en ontwikkeling naar China. Akzo Nobel doet hetzelfde. Mijn angstscenario is dat we straks lege ondernemingen overhouden, met alleen nog maar wat marketing en sales, terwijl productie en onderzoek en ontwikkeling elders plaatsvinden. Dat zou desastreus zijn voor de BV Nederland.”

